

Stichting Verontruste Plateaubewoners

Secretariaat:
Remalunet 13d, 6221 JE Maastricht
tel 043 326 3850 fax 043 388 4169
e-mail: p.lemmens@zw.unimaas.nl
website: www.bicweb.nl/geengat

Aan: College van gedeputeerde Staten van de provincie Limburg,
Postbus 5700, 6202 MA Maastricht

Datum: 22 september 2002

Onderwerp: onderwerp: zienswijze concept-ontwerp POL-aanvulling 't Rooth, 2002

Zeer geacht college,

Op 5 september 2002 heeft uw college openbaar gemaakt het concept-ontwerp van de POL-aanvulling 't Rooth. In dit stuk geeft het college aan voornemens te zijn een uitbreiding van groeve 't Rooth mogelijk te maken met nog eens 17 hectare. Het college biedt de mogelijkheid tot inspraak op dit concept-ontwerp. Hieronder volgt een korte uiteenzetting van de zienswijze van de Stichting Verontruste Plateaubewoners (SVP), een bewonerscollectief dat opkomt voor de belangen van bewoners, behoud van landschap en van de natuurlijke en culturele waarden op het plateau van Margraten.

1. Zoals het college aangeeft, is de aanvulling een vrijwel ongewijzigde vorm van het Deelplan kalksteen (18-11-94) en Streekplanuitwerking (7-3-95). Tegen die, en ook vele eerdere plannen voor uitbreiding, is door de Stichting Verontruste Plateaubewoners (SVP), gesteund door vele bewoners en sympatisanten in buurtgemeenschappen, herhaalde malen bezwaren geuit. In herinnering brengen we de meer dan 6000 handtekeningen die in een petitie in 1992 aan GS zijn aangeboden. In de petitie werd de provincie gevraagd aan alle ontgrondingen op het plateau een einde te maken. Ondanks de vele bezwaren heeft GS gemeend toch een uitbreiding van de groeve 't Rooth mogelijk te moeten maken.

2. Wij gaan ervan uit dat het standpunt van de SVP bij GS bekend is. Een herhaling van standpunten in deze brief lijkt dan ook niet noodzakelijk. We willen GS vragen de bezwaren zoals eerder geuit in de beroepsprocedures en bij de vaststelling van het POL als toegevoegd aan deze inspraaknotitie te beschouwen. In onze ogen is er door GS niet op een behoorlijke wijze met die bezwaren omgegaan. Een rechterlijke toetsing heeft echter nooit plaatsgevonden om redenen u wel bekend. Ook in dit concept-ontwerp moet de SVP vaststellen dat aan de eerdere bezwaren tegen uitbreiding op onvoldoende wijze is tegemoet gekomen.

Onze kritiek komt neer op de volgende 3 hoofdonderwerpen:

Beleidskader:

3. de inschatting van GS dat een uitbreiding met 17 ha zou passen in het rijksbeleid. We hebben eerder aangetoond dat het rijksbeleid, zoals verwoord in 1989 erop is gericht dat er geen nieuwe ontgrondingsvergunningen op het plateau van Margraten meer worden afgegeven. GS heeft zich tegen deze visie verzet, aanvoerend een juridisch argument dat er toezeggingen waren gedaan aan de maalindustrie, i.c. het bedrijf Ankersmit NV. Dat verzet heeft tot aanpassing van het rijksbeleid geleid op dit punt: het kabinet heeft vanwege die vermeende toezeggingen een uitzondering gemaakt voor 't Rooth. Later bleek evenwel dat GS van mening waren dat er van dergelijke toezeggingen geen sprake was. We hebben eerder protest aangetekend tegen dit inconsequent beleid van GS en hebben dat als onbehoorlijk bestuur bestempeld. Nog steeds is onduidelijk welke de ware juridische gronden zijn geweest om het bedrijf, in tegenspraak met het geformuleerde rijksbeleid, ruimte voor uitbreiding te bieden. Het zogenaamde 'Adelmeier rapport', waarin mogelijke claims en toezeggingen juridisch zijn geëvalueerd, is nooit openbaar gemaakt. GS laadt hiermee de verdenking op zich van een dubbelspel te hebben gespeeld. Tezamen met feiten die bekend zijn geworden bij de affaire van belangenverstrengelingen van (ex) gedeputeerde Riem en Ankerpoort, versterkt GS de indruk dat zij zich bij de besluitvorming heeft laten leiden door niet bekende, niet openbare argumenten.

4. Zoals bij de inspraak bij het POL is aangegeven, is de SVP van mening dat GS met de POL aanvulling ingaat tegen haar eigen beleid, gericht op versterking van landschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden, bodem- en grondwaterbescherming, en een versterking van leefbaarheid van het platteland (kleine kernen).

5. De SVP meent dat het beleid van provincie ter plaatse inzake natuurontwikkeling onverenigbaar is met een grootschalige ontgroning. Met name: De aangewezen locatie grenst aan het kernleefgebied van de wilde hamster ('korenwolf'). Afgraving op grote schaal is onverenigbaar met uitbouw van de biotoop van deze bedreigde diersoort.

Belangenafweging:

6. De indruk dat GS zich bij de besluitvorming heeft laten leiden door een vooropgezet idee wordt versterkt door de halfslachtige pogingen die zijn gedaan om het beleid c.q. besluiten met feiten te onderbouwen. Genoemd zij hier het feit dat van alle onderzochte varianten in het Grontmij rapport (1991), de uiteindelijk gekozen variant de meeste negatieve consequenties voor de leefomgeving heeft. Kennelijk heeft deze evaluatie gedaan door externe onderzoekers bij dit huidige besluit geen rol gespeeld.

7. Wrang in dit opzicht is, dat een paar jaar eerder (i.c. het ontwerp-besluit van GS in 1991 voor de 30 ha variant - gedeputeerde Riem's 'laatste' besluit) deze negatieve evaluatie juist een reden was om het dorp 't Rooth te amoveren. De negatieve gevolgen van een uitbreiding voor de bewoners van het gebied, de druk vanuit de provincie om te vertrekken en de garanties voor een goede schaderegeling hebben destijds bepaald dat de bewoners van 't Rooth zich niet tegen die dreigende amovering hebben verzet. Zonder overleg met de bewoners heeft GS in 1994 de amovering van 't Rooth laten vallen, vanwege een te groot maatschappelijk verzet. Daarbij heeft ze de belangen van bewoners totaal genegeerd. Het besluit (deelplan kalksteen) van toen is het besluit van nu (POL-aanvulling). De belangen van

de bewoners van het gebied zijn dus feitelijk niet meegewogen in dit plan.

8. Behoefteraming: hier is al veel over gezegd en geschreven. De SVP heeft eerder aangevoerd dat de inschatting van de 10-jaarsbehoefte van het bedrijf aan mergel uit 't Rooth volstrekt onvoldoende is onderbouwd. Ook in het POL en in deze POL aanvulling gaat GS voorbij aan de specifieke toepassingen van de mergel uit 't Rooth. Bij de behoefteraming gaat GS er abusievelijk van uit dat Roother mergel bij een breed scala aan producten kan worden aangewend en dat Roother mergel een bijdrage levert aan dekking van de totale ruwe kalksteenbehoefte. We hebben eerder vastgesteld dat die berekening leidt tot een grote overschatting van de werkelijke behoefte. Voorts neemt GS de behoefteraming van Ankerpoort zonder eigen onderzoek over van cijfers verstrekt door het bedrijf zelf. We menen dat dat geen basis kan zijn voor een zorgvuldige schatting en een daarop gebaseerde afweging.

9. In dit licht brengen wij naar voren dat het bedrijf de laatste jaren slechts een fractie van wat GS inschat als jaarlijkse behoefte heeft afgegraven. Kennelijk heeft het bedrijf óf minder behoefte dan door GS in het deelplan wordt geschat, óf Ankerpoort betreft kalksteen van elders. Dat laatste wordt echter stelselmatig ontkent: de uitbreiding van groeve 't Rooth zou juist noodzakelijk zijn vanwege het ontbreken van een alternatief voor het bedrijf. Men kan niet anders concluderen dan dat de raming in de POL aanvulling van de behoefte aan Roother kalksteen (10 jaars dekking) niet klopt.

10. We brengen hier ook in herinnering de stellige bewering van Ankerpoort en GS begin jaren 90, dat er haast was geboden met het 'aan snit' brengen van de uitbreiding omdat de huidige concessie nog voorraad bood tot 1995. We zijn nu inmiddels 8 jaar verder en nog steeds is de concessie niet uitgeput.

11. In dit zelfde licht mag worden genoemd de acties van Ankerpoort op Belgische bodem. Eerder maakten we al melding van vergunningaanvragen voor uitbreiding van de groeve Eben-Emael door een bedrijf waarin Ankerpoort participeert, deel van uitmaakt. GS heeft in antwoord op schriftelijke vragen ontkend dat Ankerpoort samenwerkt aan genoemd project. GS verzuimt echter om nader onderzoek te doen naar de relaties van Ankerpoort op dit en mogelijk ander terrein, relevant voor de inschatting van de noodzaak van Roother mergel voor het voortbestaan van het bedrijf en mogelijke alternatieven voor het bedrijf om kalksteen vanuit een andere lokatie te betrekken.

12. Onvoldoende is ook de garantie dat het bedrijf de groeve leeghaalt en elders de betreffende Mergel deponeert, zoals ze dat ook jaren met de kalksteen vrijgekomen bij verbreding Albertkanaal heeft gedaan. Hierdoor wordt weliswaar aan de eis van 10 jaar voldaan, maar feitelijk wordt het bedrijf een zichttermijn van vele jaren meer geboden. Besluitvorming moet op dit punt waterdicht zijn

13. Een ander aspect van de belangenafweging is de werkgelegenheid bij Ankerpoort die met groeve 't Rooth samenhangt. Ook hier is het beleid van GS slecht onderbouwd. Er wordt gesuggereerd dat 175 werknemers direct of indirect afhankelijk zijn van de Roother mergelproductie. Dat is een verkeerde inschatting – al begin jaren 90 was een groot deel van de omzet van (destijds) Ankersmit NV gebaseerd op buitenlandse activiteiten. Daarenboven zou ook hier mee moeten worden gewogen de omzet en personeelinzet die met specifiek Roother mergel zijn gemoeid. GS doet geen poging dit te preciseren. Ook laat GS achterwege

het verlies van werkgelegenheid, op korte maar ook langere termijn (na voltooiing afgraving) te becijferen.

Locatiekeuze:

14. Een belangrijk punt bij de belangenafweging zou moeten zijn de negatieve gevolgen voor de leefomgeving. In haar afweging in het deelplan kalksteen noemt GS dat van de locaties die zij in haar afweging betreft, een uitbreiding van groeve Curfs niet kan omdat dat de bewoning en natuurwaarden te dicht nadert. Met in gedachten de uitbreiding tot 25 meter van de bewoning 't Rooth en 100 meter van bewoning van het Gasthuis, hebben we aangevoerd dat GS verzuimt om concrete criteria vast te stellen waarop zij de afweging van toelaatbaarheid baseert. Door dit niet te doen creëert zij een mogelijke rechtsongelijkheid: wat als ontoelaatbaar wordt bestempeld in de gemeente Valkenburg (Berg en Terblijt) zou wel toelaatbaar zijn in de gemeente Margraten. Ook dit punt in de afweging versterkt de indruk van het post hoc karakter van de criteria en afwegingen op grond waarvan GS het besluit heeft genomen. De SVP kwalificeert dit als onbehoorlijk bestuur.

15. Een belangenafweging waarin alle argumenten inzichtelijk zijn gemaakt heeft nog altijd niet plaatsgevonden. Wat in de POL aanvulling ontbreekt is een inschatting van bijvoorbeeld:

- a. het aantal aanwonenden die geconfronteerd worden met de gevolgen van de afgraving
- b. risico's die de afgraving met zich meebrengt
- c. kosten die gemaakt moeten worden om het bedrijf in staat te stellen de afgraving verder door te zetten zoals reconstructie infrastructuur (nutsvoorzieningen, verkeersmaatregelen voor, tijdens en na de afgraving)
- d. alternatieve mogelijkheden voor het herinrichten van het plateau tot natuurgebied zonder dat er afgegraven wordt
- e. alternatieve mogelijkheden van werkgelegenheid gekoppeld aan de herinrichting als natuurgebied

16. Uit bovenstaande, aangevuld met eerdere bezwaren geuit in de procedure rond deelplan kalksteen, streekplanuitwerking kalksteen, en het POL, moge blijken dat de SVP van mening is dat GS met de aanvulling een verkeerde beslissing neemt, gebaseerd op verkeerde cijfers, ontoereikend onderzoek en een eenzijdige belangenafweging. De schade die met het plan aan leefomgeving en landschap wordt aangebracht door de creatie van een diepe kloof tussen de buurtschappen Gasthuis en 't Rooth is onherstelbaar en druist in tegen de uitgangspunten van het provinciaal, rijks-, en gemeentebestuur. Deze waarden worden voor een niet helder gespecificeerd, kortdurig bedrijfsbelang opzij geschoven.

17. De SVP is voorts van mening dat voorafgaand aan de vaststelling van de POL aanvulling een onafhankelijk M.E.R.-onderzoek dient plaats te vinden.

18. Wij verzoeken GS de vele onbeantwoorde vragen, geuit op de inspraakavond 12 september 2002 als ingelast te beschouwen en verzoeken GS om alsnog de moeite te nemen de vele vragen te beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

Stichting Verontruste Plateaubewoners,

Namens deze:

Paul Lemmens (secr)

Lukas van der Hijden

Marion Gerards

Fons Habets (vz)